

Apor Vilmos Katolikus Főiskola
2600 Vác, Konstantin tér 1-5.
Krisztina Felnőttképzési és Szakképzési Központ

A szülők pedagógiai érdeklődésének vizsgálata és annak andragógiai tanulságai

Konzulens: Dr. Csoma Gyula
Oktatáskutató

Készítette: Bozsóné Jakus Tünde
Vezető Óvodapedagógus
Szakvizsgára felkészítő szak

Vác, 2012

Kivonat

A témaválasztás indoklása

„Ma már nem létezik az a szituáció, hogy nekem, mint a gyermeket nevelő óvónőnek, egyszerű kinyilatkoztatásomra némán rábólintanak a szülők. Ahhoz, hogy befolyásom valamennyire is sikeres legyen ismerni kell a velem szemben álló gondolkodását, elveit, felkészültségét...emellett tudni kell kockázatot vállalni, kapcsolatot teremteni, a jó ügy szolgálatában meggyőzni a szülőt.¹

Tagóvoda vezetőként rendkívül sok kérdés merült fel bennem, melyekre szeretnék válaszokat találni, megoldásokat és ötleteket meríteni. A vezetőképzés egyik izgalmas területe az andragógia, melynek megismerésével lehetőségem nyílt arra, hogy **jobban megérthessem a szülők, mint fiatal felnőttek motivációit, az ismeretek szerzésének folyamatát és átadásának lehetséges módjait az együttműködés hatékonyabbá tétele reményében.**

- Hogyan lehetséges a társadalom szinte minden rétegét és csoportját magába foglaló családi háttérű szülőkkel megtalálni az együttneveléshez, együttgondolkodáshoz szükséges módszereket, megoldásokat?
- Miként tudunk óvodapedagógusként a neveléssel kapcsolatos félelmekben és bizonytalanságban hatékony támaszt nyújtani?

Fontos számomra az a szempont is, hogy óvodánkban az inkluzív szemléletet átfogóan értelmezve a családokkal közösen alakítsunk ki olyan pedagógiai környezetet, amelyben sikeres „jó szülőnek” érezhetik magukat. Gyakran tapasztaljuk, hogy a családi élet, gazdálkodás a rendelkezésre álló anyagi eszközökből, szeretet kifejezési lehetőségei felnőtt-gyermek és felnőtt-felnőtt viszonylatában megoldásra váró feladatot jelent a szülők számára, s bizonytalanság és téves célok jellemezhetik.

Szülővé válni tanulás eredménye, és a gyermeknevelés feladatában hatékony segítséget akkor tudunk adni, ha megismerjük a felnőttek tanulási, tudás megszerzésére irányuló motivációit és annak lehetséges átadási formáit.

---

¹ (Dr. Hegyi Ildikó: A nevelés tízparancsolata 2006 Okker 6.o.)

„ A családban jellemzően az anya és az apa határozzák meg a nevelési stílust, tartalmakat, a „nevelési programot”²

---

²” Kósáné Ormai Vera: *A mi óvodánk*.31.o.

4.Jávorné dr. Kolozsváry Judit: *Hasznos tudnivalók óvodáskorú gyermekekről*, Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest 2004.30.o.

Szakirodalmi áttekintés

Gyakorló óvodapedagógusként gyakran találkozom azzal az érzéssel, hogy nehéz segíteni a nevelés területén megjelenő bizonytalansággal, kevés tapasztalattal rendelkező illetve fiatal szülőket, valamint sajátos nevelési igény és beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek szülői körét. Támogatást és a szülői szerepben történő megerősítést akkor adhatunk, mint szakemberek, ha ismerjük a hozzájuk vezető utakat és módszereket.

Az Alapprogram szellemében mintegy kiegészítője az óvodai nevelés a családi nevelésnek, adhat mintát és segítséget annak sikeres megvalósításához, hiszen az **önmagával elégedett és szülői szerepében magabiztos felnőtt** képes hatékony nevelésre, együttműködésre.

Ha elfogadjuk azt, hogy az óvodás gyermekek szüleinek első számú szülői szerepben történő szocializációs helyszínként megjelölhetjük az óvodát, akkor a sikeres együttműködés első számú segítőjeként ismernünk kell a felnőttekre jellemző tanulási törvényszerűségeket. Ma már elfogadott tény, hogy a pedagógiai kultúra szerves részét képezi az általános műveltségnek,.

Az andragógiai ismeretek szükségessége

Az andragógia tudománya nagy segítséget adhat annak a feltérképezésében, mindezt hogyan tegyük, mik azok a lehetőségek amelyeken keresztül közelebb kerülhetünk, hiszen a szülők segítése mintegy felnőttképzésként is értelmezhető. Mi is az andragógia?

ANDRAGÓGIA: A felnőttek iskolai vagy iskolán kívüli nevelésének, művelésének és művelődésének cél- és feladatrendszerét, alapelveit, sajátosságait, törvényszerűségeit és eszközrendszerét kutató tudomány²

Az andragógiai irodalomban többé-kevésbé feltárt tény, hogy a felnőtt ember praktikus gondolkodású. Talán kisebb mértékben, de vonatkozik ez a dolgozó fiatalokra is. A praktikus kifejezés az érdeklődés tartalmát fejezi ki, a gondolkodást a motívumok oldaláról mutatja be. A praktikusság itt azt jelenti, hogy a dolgozó ember igyekszik élethelyzetéből fakadó igényeinek és szükségleteinek kielégítésére, s az erre irányuló tevékenységének eredményeit közvetlenül kívánja látni.²

A felnőttkori tanulásban tehát döntő a hasznosság, a hasznosíthatóság. Ha ezt elfogadjuk, akkor a következő kérdésekre keressük tovább a választ.

- **Mi az ami a felnőtteket tanulásra készíti?**
- **Mennyire képesek tanulni?**
- **Hogyan tanulnak?**

A tanulási folyamat részeként **az érdeklődés** igen nagy szerepet kap, ugyanakkor ez lehet segítője és gátlója is a folyamatnak. Az érdeklődés meglétének törvényszerű velejárói, valami olyan dolog legyen, amihez „közünk van”, legyen újszerű, sablonoktól mentes, nem idegen ismeret, hanem amiről már tudnak valamit, legyenek benne lehetőségek, probléma.

Franz Pöggeler az andragógia kimagasló képviselője pedig a század második felében újrafogalmazta a „modern felnőtt” lét- és képzési helyzetét. Hangsúlyossá tette, hogy a felnőtt nem „kész lény, és ezzel tovább relativizálta az „érettség” fogalmát. A felnőtti létet nem állapotként, hanem folyamatként írta le, amelyben az emberi élet fő problémái szakaszaikban más módon jelennek meg és nélkülözhetetlenné teszik a tanulási folyamat megmaradását².

Ha a távoktatás modelljét vesszük alapul, - ami természetesen ebben az esetben csak mint elméleti megközelítés szerepel, hiszen a szülők a mindennapokban vannak jelen egy óvoda életében - mindhárom tényezője megtalálható a szülőkkel való kapcsolatban, hiszen :

- oktató közlemények (kép és hanganyagok pl. irányított beszélgetés)
- segédanyagok (cikkek, könyvajánlók, kölcsönzés, folyóiratok)
- jelenléti szakaszok (szülői értekezletek, fogadóórák..)²

A felnőtt nevelés szükségszerű része az egészséges életmódra nevelés, és az ehhez szükséges feltételek megteremtése. Selye János kutatásaiból tudjuk, hogy a felnőtt ember is harmóniában és egyensúlyi állapotban tud a leghatékonyabban működni. az életgondok megoldásának segítése különösen fontos az élet olyan „fordulópontjain”, mint a serdülés, udvarlás, szexuális párválasztás, születésszabályozás, anyaság, apaság, gyermekgondozás, gyermeknevelés. A reagálást az érdeklődés megléte gerjeszti, az érdeklődést a probléma. Tehát adott a lehetősége annak, hogy ha felszínre tudnak kerülni a problémák az óvodában, akár a gyermekneveléssel, akár a szülői szereppel kapcsolatosan, **ha vannak megfelelő fórumok** ezeknek a feltárására, akkor együttműködő partnerként, de a szakember tudásával sokat tehetünk, hiszen a céljaink azonosak. Fontos kérdés, hogy ezek az alkalmak mikor legyenek?

A felnőttkori tanulás, illetve a felnőttoktatás életmódbéli háttérében az időszerkezet az időfelhasználás szerkezete, vagyis az emberi élet időkereteinek és a bennük végbemenő tevékenységeknek napi, heti, havi, évi tagolódása, elosztása – percekben (olykor másodpercekben), órákban kifejezve. A lényege tehát az idő és a tevékenység viszonya, avagy a tevékenységre fordított idő. Magába foglalja a főfoglalkozású munkaidőt és a főfoglalkozású kereső, termelő munkatevékenységet, valamint a főfoglalkozású munkán kívüli időt és a főfoglalkozású munkán kívüli tevékenységeket, s ezek (napi, heti, évi) tagolódását, elosztását. (A főfoglalkozású munkán kívül eső jövedelemkiegészítő munka sematikus időszerkezeti elhelyezése külön probléma. Lentebb utalás történik a probléma megoldási lehetőségeire.) A szabadidő pedig a főfoglalkozású munkán és a főfoglalkozású munkán kívüli időkereteken túli, az ott lejátszódó tevékenységek elvégzése után fennmaradó idő. A benne lejátszódó tevékenységek a szabadidő-tevékenységek.

Az időszerkezet(ek) absztrakt, statikus sémája a következő:

<i>Munkaidő</i>	<i>Munkán kívüli idő</i>	<i>Szabadidő</i>
<i>munkatevékenység</i>	<i>munkán kívüli tevékenységek</i>	<i>szabadidő-tevékenységek</i>

A séma a napok, a hetek, a hónapok, az évek szerkezetére egyaránt vonatkozik, de nem mutatja meg az időszerkezetek mozgó, dinamikus voltát, illetve az általános időkeretek (munkaidő, munkán kívüli idő, szabadidő) és a nekik megfelelő tevékenységfajták

A dolgozó ember, fiatal felnőtt praktikus gondolkodású, igyekszik az élethelyzetéből adódó igényeinek és szükségleteinek a kielégítésére, képes azt mérlegelni, hogy a tanultakat hol és milyen körülmények között tudja alkalmazni. Mi más motiválhatná jobban, hogy eredményes és jó szülő lehessen? Erre a belső motivációs bázisra alapozva nagyon sok lehetőséget kapunk, a közös gondolkodásra, együttműködésre, fejlődésre.

Mindenképpen feladatunk, hogy ebben a fejlődésben használható „praktikus” segítséget nyújtsunk.

---

időfelhasználásnak belső elosztását (a mikrostrukturákat). Márpedig az időszerkezetek változékony, dinamikus alakulatok, amelyekben a tevékenységek felcserélődhetnek, átalakulhatnak, az időkeretek határai mozgásban vannak.²

A fentiekből kitűnik, hogy az elsődlegesen használható időkeret a szabadidős tevékenységek területe. (Amely megfogalmazás segít is ezen alkalmak konkrét megvalósításához ötletként) Lehetőségeinket tekintve néhány jól irányzott, előkészített és irányított alkalmunk nyílik a szülőkkel való találkozásra, ezeket lehet hatékonyan felhasználni.(séták, kirándulások, családi nap,bővebben a kapcsolattartás lehetőségeinél)

Vannak viszonylag rövid tanulási aktusokból szerveződő, rövid tanulási folyamatok: pl. egy-egy előadás meghallgatása, egy-egy újságcikk, tanulmány elolvasása (akár az internet közvetítésével is), televíziós adások megtekintése, viták nyomon követése stb., amelyek (ha nem tartozékaik valamely hosszabb, teljesebb, átfogó tanítási-tanulási folyamatnak) – metaforikusan – időleges, kötetlen és részleges tanulási folyamatoknak nevezhetők. Ezek a tanulási folyamatok beleférhetnek a szabadidőbe, és a közlekedési és rekreációs időkeretek mozgathatósága okán a munkán kívüli idő tágabb keretei között is mozoghatnak.²

„A változás önmagában még nem fejlődés; a fejlődés a korábbi állapothoz képest megmutatózó tökéletesedés³

. Pszichológiai megközelítés

A szülők megismerésének és megértésének segítésére a pszichológia területén is érinteni kell azokat a területeket, amelyek a szakdolgozat témájának feldolgozásához elengedhetetlenül szükségesek, s egyben könnyítik az andragógiai terület megértését számomra.

Pöggeler nevéhez fűződik az a szemlélet, melyben az életkori szakaszokkal járó változásokat, mintegy lehetséges krízishelyzetet írja le.

Szakaszaiból azokat emeltem ki, melyek a leggyakoribb előfordulást mutatják az óvodáskorú gyermekek szüleinél:

- 18-20 ÉVES KOR jellemzője a különválás a családtól
- 20 év fölött, a munkába állás, családalapítás
- 30 fölött, egyfajta korlátozottság, munkahelyi karrier lehetőségek
- 40 fölött, ifjúság elvesztése, gyakori problémák a gyermekek nevelési, iskoláztatási és pályaorientációs problémái.⁴

Ugyanakkor a pszichológia kiterjeszti a szocializáció fogalmát a felnőttkorra is, hiszen a felnőtt léttel járó feladatok nem mindig láthatóak előre, változásban vannak és ez számos szerepváltást is megkövetel.

Ez a folyamat az egyén választásán múlik, hiszen ő dönti el végső soron, hogy **mit tart érdemesnek személyisége építése szempontjából** és mi az amit inkább elutasít, de a

---

⁴(Durkó Mátyás: *Felnőttkori sajátosságok és a felnőtt nevelés*. Kossuth Könyvkiadó 1988)

csoportok szülői közössége nagymértékben segítheti a szülővé válás folyamatát, hiszen minden érintett azonos problémákkal is találkozhat, van közös érdeklődési terület.

Ezt a tényt jól irányított szülői megbeszélések, szabadidős programok szervezése kapcsán a jó pedagógus fel tudja használni arra, hogy probléma érzékenységevel mint moderátor is segíthet a felszínre kerülésben, megfogalmazásban a szülők számára. A megismerés kapcsán be tudja építeni a következőket.

A felnőttek tanulására jellemző tényezők:

- *motiváció*
- *a tudás hasznosítása*
- *meglevő tudás*
- *társadalmi feltételek.*

A „hozott” tapasztalati és műveltségállomány társadalmi és munkatevékenység során felhalmozódott ismereteket, általánosításokat, ítéleteket (és előítéleteket), a kialakult gondolkodásmódot, az értelmi képességek bizonyos fokú meglétét és a meglévő ismeretek valamilyen fokú alkalmazni tudását foglalja magába. A „hozott” állomány rendszert alkot. Feladatunk tehát, hogy feltárjuk és felhasználjuk a „hozott” tapasztalati és műveltségállományt.⁵

A meglévő képzet tartalom és az új tapasztalatok szembesítése hiányérzetet, feszültséget támaszt. Ez a hiányérzet egy ösztönt indít működésre: az ismeretlen megismerésének a vágyát.

A kutatás körülményeinek leírása

Közismert tény, hogy a pedagógiai ismeretek bizonyos mértékben elválaszthatatlanok **az általános műveltségtől**, annak szerves részét képezik.

---

⁵ (Csoma Gyula <http://www.oki.hu/oldal>. A felnőttek tanulásának pszichológiai sajátosságai 2012 03.2.)

Arra voltam kíváncsi, hogy az óvodám kiscsoportjaiban a szülők milyen ismeretekkel rendelkeztek, tájékozódta-e a nálunk folyó pedagógiai munkáról, van-e speciális érdeklődési körük.

Azért ezt a célcsoportot választottam, mert náluk lehet a legtöbb „hozott tapasztalati” tudást megismerni, amely még legkevésbé függ össze a pedagógusok szerepével és a csoport szülői közösségének a kialakult értékrendjével, ugyanakkor a **megfelelés vágya** egy új társadalmi szintéren már megjelent életükben.

Szakedolgozatom kutatási anyagát tagóvodám 2 kiscsoportjában 40 szülőnek a közreműködésével készítettem el, a 3-4 éves korosztályú gyermekek szüleinek segítségével. Egy számomra már ismert szülőt, akinek a nagyobbik gyermeke a csoportomba járt, kértem meg először, hogy mintegy próbaképpen segítsen nekem a kérdőívem összeállításában, kitöltés után beszéljük meg az esetlegesen felmerülő értelmezési problémákat is. Ez hasznosnak bizonyult, hiszen a 10. kérdés az Ő javaslatára került a kérdőívembe, s ez a lényeges kérdés, hogy - „Rendelkezik-e valamilyen pedagógiai végzettséggel”- nagymértékben befolyásolhatja a következtetéseimet.

Hipotézisek megfogalmazása

Hipotézisek:

- **Kiemelkedő azon szülők pedagógiai érdeklődése, akik párkapcsolatban élnek, első gyermekük óvodás, 30 év feletti életkorúak, diplomások.**

A „hozott tapasztalati” állomány valószínűsíthetően a tanulás, és az ismeretek megszerzése és birtoklása irányában hat a számukra még új területen, a gyermeknevelés területén. Másrészt az életkor, amelyben már egy kiegyensúlyozottabb életszakaszt valószínűsítek, az általános pszichológiai jellemzők alapján és a stabil, érzelmileg kiegyensúlyozott háttér, biztosítja a szülő számára, hogy a szabadidejének egy részét ismereteinek a bővítésére fordítsa, **nincsen időszerkezetbeli akadálya** a tanulásának.

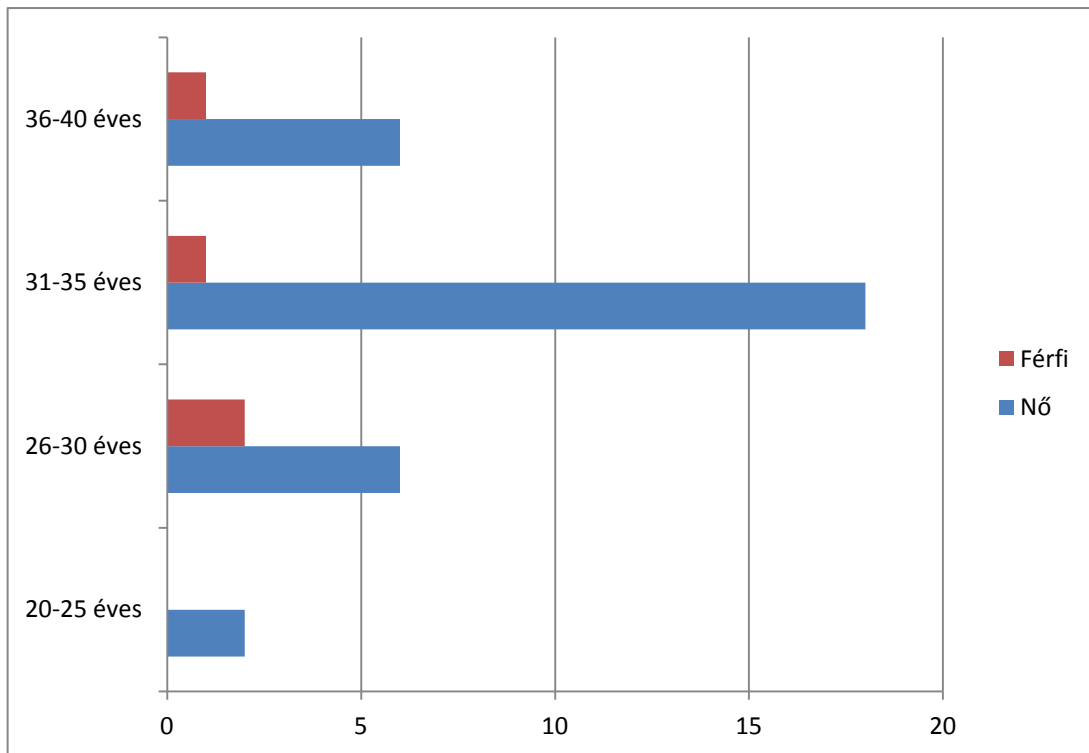
- **Kiemelkedő azon szülők pedagógiai érdeklődése, akik valamiért nehezített helyzetben vannak a gyermekük születése, érése kapcsán (pl. megkésett fejlődési ütem, SNI)**

Az előző megközelítések alapján úgy gondoltam, hogy az általános érdeklődésen túlmutató mértékben a probléma (vélt vagy valós) megléte gerjeszti az érdeklődést. Ma már rengeteg forrás lelhető fel (kiadványok, internetes oldalak, újságcikkek) és gyakran ezek a források és a szakemberek véleményének figyelembe vétele mellett az óvodapedagógusok fogadóórái és ajánlásai is iránymutatók a szülők, nevelők számára.

-A kérdőívet kitöltő szülők nemek szerinti megoszlásának vizsgálata során szembeötlő, hogy minden nyolcadik kérdőívet töltötte ki férfi, ugyanakkor ez az arány számomra - a 27 éves óvodapedagógusi tapasztalataim alapján - egyre nagyobb érdeklődést jelez. A szervezett programokon és fórumokon ennél nagyobb arányú az apukák részvételi aránya.

Az életkorra vonatkozó válasz elemzésénél egyértelműen látszik az a tendencia, hogy a gyermekek vállalása a húszas évek első feléről áttevődött inkább a második 25-30 éves életkorra, de nem tekinthető ritkának a harminc éves kor feletti gyermekvállalás sem. Ennek a területnek az elemzése nem tartozik szorosan a dolgozat kutatási anyagához, inkább csak abból a szempontból érdekes, hogy van-e kapcsolat az életkor és az érdeklődés között. Ezt egy másik kérdés kapcsán majd részletesebben tudom vizsgálni, tekintve, hogy az egyik hipotézis alapját képezi. Érdekes viszont, hogy ha a nemek arányát viszonyítjuk együttesen vizsgálva az életkorral, akkor jól látszik, hogy a fiatal szülők köréből nem vállalkozott a kérdőív kitöltésére férfi, s a többi életkori csoportban pedig egy sokkal egyenletesebb válaszadási hajlandóság mutatkozik meg. A nők arányában a gyermekvállalás idejének gyakorisága mutatkozik meg szerintem a kiugróan magas 31-35 éves kitöltői életkorban.

Érdeklődési köre, hobbia kérdésre adott válasz szempontjából érdemes megnézni, hogy milyen arányban válaszoltak erre a kitöltők, hiszen azért tettem fel ezt a kérdést, mert ezzel lehet következtetni a kitöltő életében a szabadidő és szabadidős tevékenységek meglétére. a válaszokban nagyon sokrétű és változatos területről származó „tapasztalati tudás” térképeződött fel számomra hiszen leggyakrabban a zene, sport, főzés, sütés, varrás és filmezés szerepel, de néhány igen különleges területtel is találkoztam:

- **agykontroll**
- **fejlesztőpedagógia**
- **mozgásfejlesztés**
- tánc
- orvostudomány
- természetjárás
- **gyermekpszichológia**
- lakberendezés
- haditechnika
- **pozitív gondolatok**
- **önismeret fejlesztése.**

Ennél a kérdésnél már egyértelműen megmutatkozott, hogy több szülő szabadidős önfejlesztő tevékenységként olyat választott, amely **nevezhető pedagógiai érdeklődésnek.**

Természetesen a bennem lakozó óvodapedagógus számára igazi gondolatáradatot indított el pl. a lakberendezés és a haditechnika is. Micsoda kiaknázatlan lehetőség ez, mind a szülői közösség, mind a gyermekek szempontjából! Hiszen ha jobban ismernék egymás szabadidős tevékenységeit, akkor az közösségformálás szempontjából is és az egymástól tanulás lehetőségeinek szempontjából is motiváló tényező.

Az óvodaválasztás indokai kérdéssel arra kerestem választ, hogy melyik az a tényező, amelyik a szülők döntését jellemzően motiválta. Lehetett több választ is megjelölni, hiszen egyszerre több szempontot mérlegelve születik meg a döntés.

- **Körzetes óvoda** választ 9 esetben jelölték a kitöltők
- **Ismerősök ajánlata** 10 alkalommal játszott szerepet a döntés kapcsán
- **Testvér gyermek óvodásunk volt,** 5 esetben játszott közre a döntés kapcsán
- **Pedagógust választott** a szülő 4 alkalommal

- **Nevelési Programunk tartalma** 17 esetben játszott szerepet a választás során.

A választási lehetőségek mellett lehetőség nyílt egyéb szempontok megfogalmazására is.

„Fontosnak tartom, a népi hagyományok őrzését. Az óvoda belső jellege nagyon megfogott. A sok természetes anyagból készített dekoráció keltette fel az érdeklődésemet elsőként”

„ Én voltam régi óvodásuk”

„ A Montessori pedagógia amit szeretnék”

A válaszok arányainak szerkezetéből szembeötlően kitűnik, hogy az óvoda kiválasztásánál a szülők egyértelműen azt az ígéretet helyezték első helyre, legfontosabb szempontként a választásukban, melyet a nevelőtestület a programjával képvisel. Ez mutatja az előzetes érdeklődés és óvoda keresés időszakában azt a pedagógiai érdeklődést, mellyel valóban a **képviselt értékeket** tartják döntő fontosságúnak. Az óvodai programok ismerete tehát fontos lett a szülők számára, nyilván megkönnyíti a megismerés folyamatát, az interneten történő elérés, melyet sok alkalommal említettek a szóbeli beszélgetéseink alapján. az ismerkedésre szervezett rendezvény, az „ Ovi-kukucska” alkalmával. Lehetőség nyílik betekintésre, beszélgetésre, s nemegyszer találkozom, konkrét pedagógiai témájú kérdésekkel , illetve, hogy a programunk elemeivel mikor és milyen formában fognak találkozni a leendő óvodásaink?

Időt és energiát szánnak a szülők az óvoda választásánál tehát arra, hogy az intézmények programját tanulmányozzák és ez alapján hozzák meg sok esetben a végső döntést, s gyakran mondták el azt is, hogy az otthoni nevelésük kapcsán is ezeket az értékeket tartják fontosnak. Érdekesnek találtam a hipotézis szempontjából, hogy a nevelési programunk alapján óvodát választó szülő esetében milyen az iskolai végzettség aránya? Akik ezt a szempontot emelték ki a válaszukban 8/14 alkalommal jelölték meg egyetemi, főiskolai végzettséget, 7/13 alkalommal érettségizettek és 3/5 válaszadó szakmunkás végzettségű. Százalékos arányban tehát:

- egyetem, főiskolai végzettség esetén-57%,
- érettségizett szülő-54%,
- szakmunkás szülő-60%-ban tartotta fontosnak a nevelési program alapján történő választást,

- általános iskolai végzettségű szülő nem jelölte meg számára fontos tényezőként ezt a szempontot.

A hipotézis szempontjából tehát ebben a kérdésben **nem figyelhető meg** egyértelműen a felsőfokú végzettséggel rendelkező szülő esetében magasabb arányú pedagógiai érdeklődés, kivéve az általános iskolát végzettek körét.

Mi iránt érdeklődik?

A kérdésre, nagyon széles spektrumban érkeztek válaszok:

- pszichológia
- a hiszti és az agresszió elkerülése
- gyermeklélek fejlődése
- hogyan tudnék jobb szülővé válni, miként lehetnék türelmesebb anya
- gyermeknevelés, életkori jellemzők, gyermekek fejlesztése
- a gyermek esetleges problémáinak megoldása, szellemi és fizikai fejlődése és a fejlesztés lehetőségei
- evett-e megfelelően, részt vesz-e az adott feladatok elvégzésében
- programok, aktuális tevékenységek
- saját gyermekemet érintő dolgok
- logopédia, beszédfejlesztés, mozgásfejlődés iránt
- tudatos nevelés
- kommunikáció
- minden érdekel, ami új kihívást jelent a gyermekem számára
- a gyermekem a korosztályának megfelelően fejlődik-e
- a gyermekek fejlődésével, nevelésével, pszichológiával kapcsolatosan minden.

Jól tükrözik a válaszok, hogy valóban sokat jelent a szakmai segítség a szülőnek, számít rá, **hajlandó tanulni és új ismereteket befogadni az eredményességének a fokozása motiváló tényező.**

További lehetőségek a pedagógiai érdeklődés felkeltésére, fenntartására

Évente legalább két alkalommal fogadóórán egyeztetjük a feladatokat, a megvalósítás lehetséges módjait, melyeknek szerves része a családdal való közös gondolkodás kialakítása. Speciális esetekben, nevelési problémák, vagy részképesség zavarok esetén a szakszolgálat munkatársait is bevonjuk, mintegy „kerekasztal” beszélgetési formában, melynek írásos

megállapodás létrehozása is a feladata. Kirándulások, munkadélutánok, ünnepek, vetélkedők adnak további lehetőséget arra, hogy megismerhessük a szülők véleményét, esetlegesen az életvitellel, párkapcsolattal meglévő nehézségeket. Ezek sokkal kötetlenebb, „nem hivatalos” formák, -a pedagógusoktól gyakran a szabadidejük megrövidülését igényelve - s gyakran ezekben az alkalmakban nyílik meg számunkra a szülő, lehetőséget adva arra, hogy megérthessük és megismerhessük, hiszen e nélkül nem létezhet jó kapcsolat közöttünk.